

Marek Ciara
(Warszawa)

**MATERIAŁY JANA WIKTORA
(1890-1967)
(III-355)**

Jan Wiktor urodził się 1 listopada 1890 r. w Radomyślu nad Sanem jako syn Augustyna rzemieślnika i Marii. W 1910 r. ukończył szkołę średnią w Dębicy, a następnie w latach 1910-1912 studiował medycynę w Uniwersytecie Lwowskim. Studia przerwał z powodu gruźlicy. W 1913 przebywał na kuracji w Szwajcarii. Po powrocie mieszkał w Szczawnicy i Krakowie zajmując się działalnością publicystyczną. Po wybuchu wojny pracował w kolumnie sanitarnej na Zamojszczyźnie. W 1919 r. wszedł w skład redakcji czasopisma „Nowa Polska”. W 1920 r. pracował w Biurze Prasowym Głównego Komitetu Plebiscytowego Spisko-Orawskiego i w redakcji „Gazety Podhalańskiej”.

W latach 1923-1924 pracował w redakcji czasopisma „Przyjaciół Ludu”. W latach dwudziestych pracował w Komisji Zdrojowej w Szczawnicy. W 1929 r. przebywał we Francji, gdzie zbierał materiały do książki o życiu polskiej emigracji zarobkowej.

Od października 1939 r. do stycznia 1940 ukrywał się w Szczawnicy. Następnie w latach 1940-1945 pracował w Krakowie w instytucjach spółdzielczych. W 1945 r. wszedł w skład Krajowej Rady Narodowej. W latach 1952-1956 był posłem na Sejm.

Jan Wiktor debiutował w 1919 r. zbiorem opowiadań z Podlasia *Oporni*. Był autorem powieści i opowiadań z życia mieszkańców wsi na Podhalu, m. in. *Tęcza nad sercem*, (Poznań 1928), *Orka na ugorze*, (Lwów 1935), powieści życia polskiej emigracji zarobkowej we Francji *Wierzby nad Sekwaną*, (Warszawa 1933), monografii krajoznawczej *Pieniny i ziemia sądecka*, (Kraków 1956). Był także autorem powieści historycznych m. in. powieści z czasów Jana Husa: *Papież i buntownik*, (Warszawa 1953).

Zmarł 17 lutego 1967 r. w Krakowie. Pochowany został na Cmentarzu Rakowickim w Krakowie.

Materiały Jana Wiktorę przekazał drogą darowizny Jan Stanisław Kopczewski w 2000 r. Numer księgi nabytków: 2355.

Spuściznę uporządkował i inwentarz opracował w 2013 r. Marek Ciara. W 2020 r. inwentarz uzupełniono o wstęp. Objętość zespołu to 0, 15 m. b.

Materiały spuścizny uporządkowano zgodnie z obowiązującymi w PAN Archiwum w Warszawie *Wytycznymi opracowania spuścizn archiwalnych po uczonych*. Spuściznie nadano układ chronologiczno-rzeczowy. Spuścizna zawiera materiały z lat 1946-1982.

Materiały zostały podzielone na 3 grupy tematyczne. W pierwszej grupie (jednostki 1-5) znalazły się wspomnienia twórcy spuścizny w 5 częściach z roku 1944. Druga grupa (jednostka 6) zawiera 2 listy Jana Stanisława Kopczewskiego do Władysława Machejka. W trzeciej (jednostka 7) znalazły się nadbitki 2 opowiadań Jana Wiktorę: *Ożywcze krynice* (1946) i *Żagwie w mrokach* (1982).

W PAN Archiwum w Warszawie spuściznie nadano sygnaturę III-355. W wyszukiwarce szukajwarchiwach.pl zespół ma numer 302/648/0. Inwentarz składa się z 7 jednostek.

Źródła i bibliografia

1. *Materiały Jana Wiktorę*, PAN Archiwum w Warszawie, sygnatura III-355
2. Jan Wiktor [w:] https://wikipedia.org/wiki/Jan_Wiktor, dostęp: 29. 05. 2020 r.
3. *Wiktor Jan*, [w:] Nowa Encyklopedia Powszechna PWN, t. 6, s. 781
4. *Wiktor Jan*, [w:] *Słownik współczesnych pisarzy polskich*, red. Ewa Korzeniewska, Warszawa 1964, t. III, s. 479-486

PRZEGLĄD ZAWARTOŚCI INWENTARZA

I. Materiały biograficzne	1 - 5
II. Korespondencja	6
III. Załączniki	7

I. MATERIAŁY BIOGRAFICZNE

1. *Pamiętnik 1944*
Wspomnienia, część 1
B. d., masz., l., k. 201
2. Jw.
Wspomnienia, część 2
B. d., masz., l., k. 199
3. Jw.
Wspomnienia, część 3
B. d., masz., l., k. 203
4. Jw.
Wspomnienia, część 4
B. d., masz., l., k. 195
5. Jw.
Wspomnienia, część 5
B. d., masz., l., k. 77

II. KORESPONDENCJA

6. Listy Jana Stanisława Kopczewskiego do Władysława Machejka
1982, rkp., masz., l., k. 2

III. ZAŁĄCZNIKI

7. *Ożywcze krynice*
Żagwie w mrokach
Opowiadania
1946 – 1982, druk, sz., k. 50
druk: poz. 1. Warszawa – Wrocław – Kraków 1946
poz. 2. Wycinek z „Zycie Literackie”, 1982, s. 8 – 9